

Beslutsunderlag

DATUM: 2020-03-26
AVDELNING: Avdelningen för marknader

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2020-00368

Inleverans av vinstmedel till staten 2020

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att årets inleverans av vinstmedel till staten om 5,3 miljarder kronor ska finansieras genom att öka Riksbankens penningpolitiska skuld.

Bakgrund

Varje år betalar Riksbanken ut vinstmedel till staten. Storleken på utdelningen beräknas som 80 procent av de fem senaste årens genomsnittliga utdelningsgrundande resultat. Vid beräkningen exkluderas valutakurs- och guldvärdeeffekter medan de priseffekter som redovisas på värderegleringskontot i balansräkningen inkluderas. För 2020 har utdelningen beräknats till 5,3 miljarder kronor. Se diagram 1 för en jämförelse med tidigare år.

Vinstutdelningen kan finansieras på ett av tre alternativa sätt:

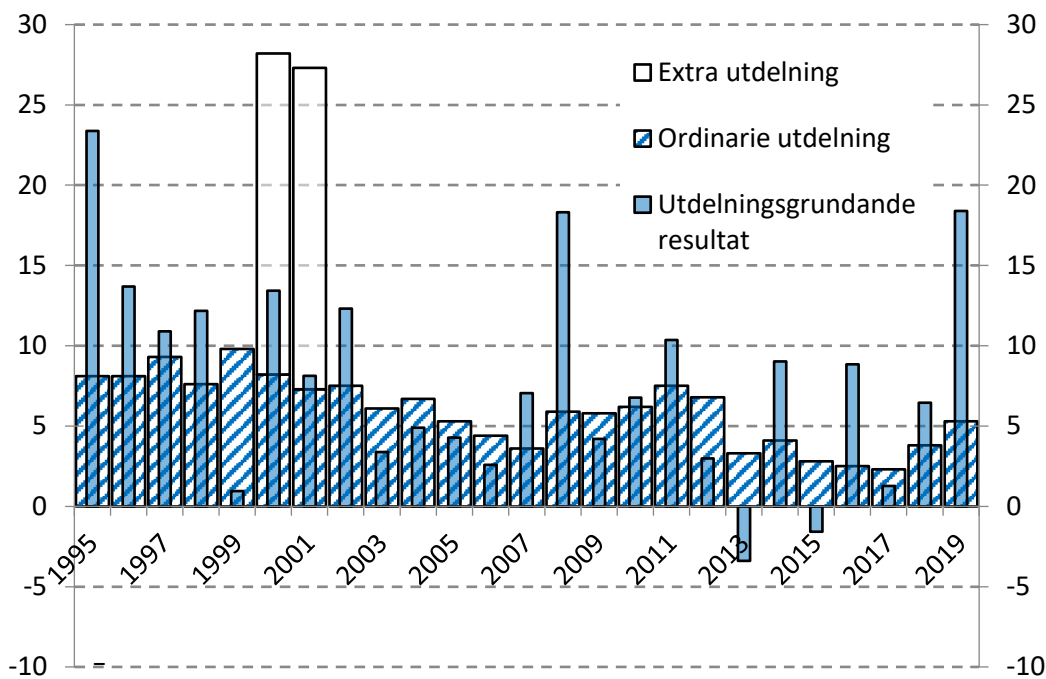
- Riksbanken säljer tillgångar i utländsk valuta och växlar till svenska kronor,
- Riksbanken säljer tillgångar i svenska kronor,
- Riksbanken ökar den penningpolitiska skulden.¹

Sedan 2008, då banksystemet gick från underskott till överskott, har vinstutdelningen finansierats genom växling från valutaservan vid två tillfällen – åren 2008 och 2014. Vid övriga tillfällen har den penningpolitiska skulden tillåtit öka.

Under 2019 förändrades den penningpolitiska skulden med -24,1 miljarder kronor, från 456,7 till 432,6 miljarder kronor. Vinstutdelningen avseende räkenskapsåret 2018 bidrog med +3,8 miljarder kronor.

¹ Begreppet "penningpolitisk skuld" används som samlingsnamn för posterna "skulder i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige relaterade till penningpolitiska transaktioner" respektive "emitterade skuldcertifikat" i Riksbankens balansräkning.

Diagram 1. Riksbankens utdelningsgrundande resultat och utdelning 1995–2019

Riksbanksfullmäktige beslutade den 14 februari 2020 om förslag till vinstdisposition för räkenskapsåret 2019. I enlighet med den beräknade vinstdispositionen innebär förslaget att Riksbanken under våren 2020 ska betala 5,3 miljarder kronor i utdelning till staten. Utdelningen kommer att minska Riksbankens eget kapital med motsvarande belopp. Eget kapital uppgick till 57 miljarder kronor den 31 december 2019. Tabell 1 ger en sammanställning av Riksbankens balansräkning ultimo 2019.

Tabell 1. Riksbankens balansräkning den 31 december 2019, mdr kronor

Tillgångar		Skulder och eget kapital	
Guld	58	Sedlar och mynt	63
Valutareserv	420	Penningpolitisk skuld*	433
Fordringar på IMF	40	Valutalån	193
Värdepapper i SEK	376	Motpost till SDR tilldelat av IMF	29
Övriga tillgångar	6	Värderegleringskonton	82
		Eget kapital	57
		Övriga skulder	43
Summa	900	Summa	900

*Den penningpolitiska skulden utgörs av riksbankscertifikat och Riksbankens stående inlåningsfacilitet.
Källa: AVS/Ekonomienhetens Månadsbokslut januari 2019.

Inleveransen av vinstmedel till staten görs alltid genom att Riksbanken skuldför det aktuella beloppet på Riksbankens konto med Riksgälden i betalningssystemet RIX. Riksgälden för därefter över pengarna till en bank, vilket medför att banksystemets likviditetsöverskott som måste placeras i Riksbanken ökar med motsvarande belopp. Bankerna kan välja mellan att placera likviditetsöverskottet i riksbankscertifikat eller i Riksbankens inlåningsfacilitet, vilka tillsammans utgör Riksbankens penningpolitiska skuld. Om Riksbanken säljer av tillgångar i samband med inleveransen av vinstmedel till staten motverkas ökningen av den penningpolitiska skulden. Försäljningar av Riksbankens innehav i svensk eller utländsk valuta skulle dock komma i konflikt med Riksbankens övriga uppdrag.

Riksbanken inledde i februari 2015 köp av svenska statsobligationer i penningpolitiskt syfte. Direktionen beslutade i april förra året att Riksbanken från juli 2019 till december 2020 ska köpa statsobligationer till ett nominellt belopp om 45 miljarder kronor, vilket motsvarar ungefär hälften av de betalningar från förfall och kuponger som Riksbanken tar emot från obligationsportföljen under denna period. Den 16 mars 2020 togs ytterligare beslut om tillgångsköp i svenska kronor som ska ske under året för att begränsa de negativa effekter den pågående Corona-pandemin har på den svenska ekonomin. Att i detta läge sälja svenska statsobligationer skulle därför motverka syftet med den penningpolitik som förs för närvarande.

Riksbanken behöver hålla en valutareserv för att kunna ge likviditetsstöd i utländsk valuta, för att kunna sälja valuta i penning- och valutapolitiskt syfte samt för att möta internationella åtaganden, till exempel gentemot Internationella valutafonden (IMF). Beslut om lämplig storlek på valutareserven och dess finansiering fattas separat från beslut om finansieringen av vinstutdelningen. Enligt den senaste bedömningen uppgår policybehovet till 48 miljarder USD.² Detta kan jämföras med guld- och valutareservens värde som den 31 december 2019 uppgick till 478 miljarder SEK, vilket motsvarar cirka 51 miljarder USD. Storleken på guld- och valutareserven motsvarar ungefär det för

² Se Pressmeddelande publicerat 2019-03-06: "Riksbanken minskar valutareserven och utvecklar villkoren för nödkredit."

närvarande uppskattade beredskapsbehovet. Den 19 mars 2020 har Riksbanken dessutom beslutat att låna ut upp till 60 miljarder dollar för att motverka marknadsoron som råder i spåren av Coronapandemin.³ Ett beslut om att minska valutareserven genom att sälja tillgångar i samband med vinstutdelningen skulle minska Riksbankens förmåga att utföra sitt policyuppdrag i detta läge.

Således föreslår vi att direktionen beslutar att årets inleverans av vinstmedel till staten om 5,3 miljarder kronor ska finansieras genom att öka Riksbankens penningpolitiska skuld.

Med undantag av vinstutbetalningarna 2014 och 2019 har Riksbanken under tidigare år inte kommunicerat något om hur vinstutbetalningen till staten finansieras. För att öka transparensen började Riksbanken från och med förra året att redovisa hur vinstutdelningen finansieras i en nyhet. Finansieringen av vinstutdelningen kommer således även i år att publiceras som en nyhet.

³ Den 19 mars 2020 har Riksbanken och den amerikanska centralbanken Federal Reserve enats om en swapfacilitet på 60 miljarder US-dollar (ömsesidigt valutaarrangemang). Därmed utökar Riksbanken sin förmåga att erbjuda utlåning i US-dollar i Sverige.